zwiastował miłościwy rok Pana'' (Łukasz 4.18).

A kiedy oczy wszystkich skupiły się na Nim, zamiast roztoczyć przed obecnymi wizję przyszłych czasów mesjańskich i opowiedzieć – jak tego oczekiwali – o spodziewanej w przyszłości restytucji Dawidowego imperium, począł mówić: „Dziś (podkr. J.W.S.) wypełniło się Pismo w uszach waszych''.

Orędzie to większość chrześcijańskich myślicieli rozumie jako deklarację Jezusa, że zstąpił na ziemię po to, by nieść wolność i wybaczenie grzechów ludziom zepchniętym na społeczny margines, uciśnionym i odtrąconym, chorym, niedołężnym, bezbronnym i bezradnym wobec okrutnego świata. I tak do pewnego stopnia było. Nazareńczyk miał w pogardzie uczonych w Piśmie i faryzeuszy. Większość czasu spędzał pośród żebraków, prostytutek, rybaków, celników i wiejskiej biedoty, uznawanej przez żydowski establishment za ludzi nieczystych. Ale musimy również pamiętać, że w oczach Jezusa każdy człowiek, bez względu na swe pochodzenie, był jeńcem, ślepcem i uciśnionym, albowiem żył w stanie Upadku. Jezus postrzegał człowieka jako kaleką istotę, trwającą w zniewoleniu oraz zniewalającą siebie i innych. Prostytutka grzeszyła cieleśnie i nakłaniała do podobnego grzechu mężczyzn, pogarszając swój występek. O wiele bardziej grzeszył jednak faryzeusz, gdyż samego siebie uznając czystym ze względu na przestrzeganie przykazań Prawa, obarczał grzechem nieczystości nierządnicę, potępiwszy ją wprzódy i zabroniwszy jej wstępu do synagogi i Świątyni Salomona, gdzie mogła odbyć rytuał oczyszczenia.

Królestwo Szatana wg Fra Angelico, Florencja, XV w. Symbol upadku człowieka

Jezus Pantokrator zbawiający ludzi. XV wiek

Taka postawa oznacza *de facto* akceptację i pogłębianie stanu Upadku. Upadek bowiem jest niczym innym jak zniewo-

Mojżesz na górze Synaj. Symbol Starego Przymierza. Miniatura średniowieczna

ki auerent ydlel. e lel auerl ausi. Mensungel sunt aleuns ki sunt numbrel entre legerl pechel. Nul n
qdaunce. e pauresure. ene mi p malice. il ne dist pal de reul mensungel. Autrel mensungel sunt ki sun
mesunge. de desleaute. e de blasfeme. e ki uenent de haine. e de enuie. e de auarice. e de uene glo
ur iohan dist. deul est uerte. e nule rē ne est li auntrae a uerte cū mensunge. Dunt la prie del me
taunk de fu e de sufre. Dunt la misericorde de deu nul garde p sa pite. ki ure en regne en secle d

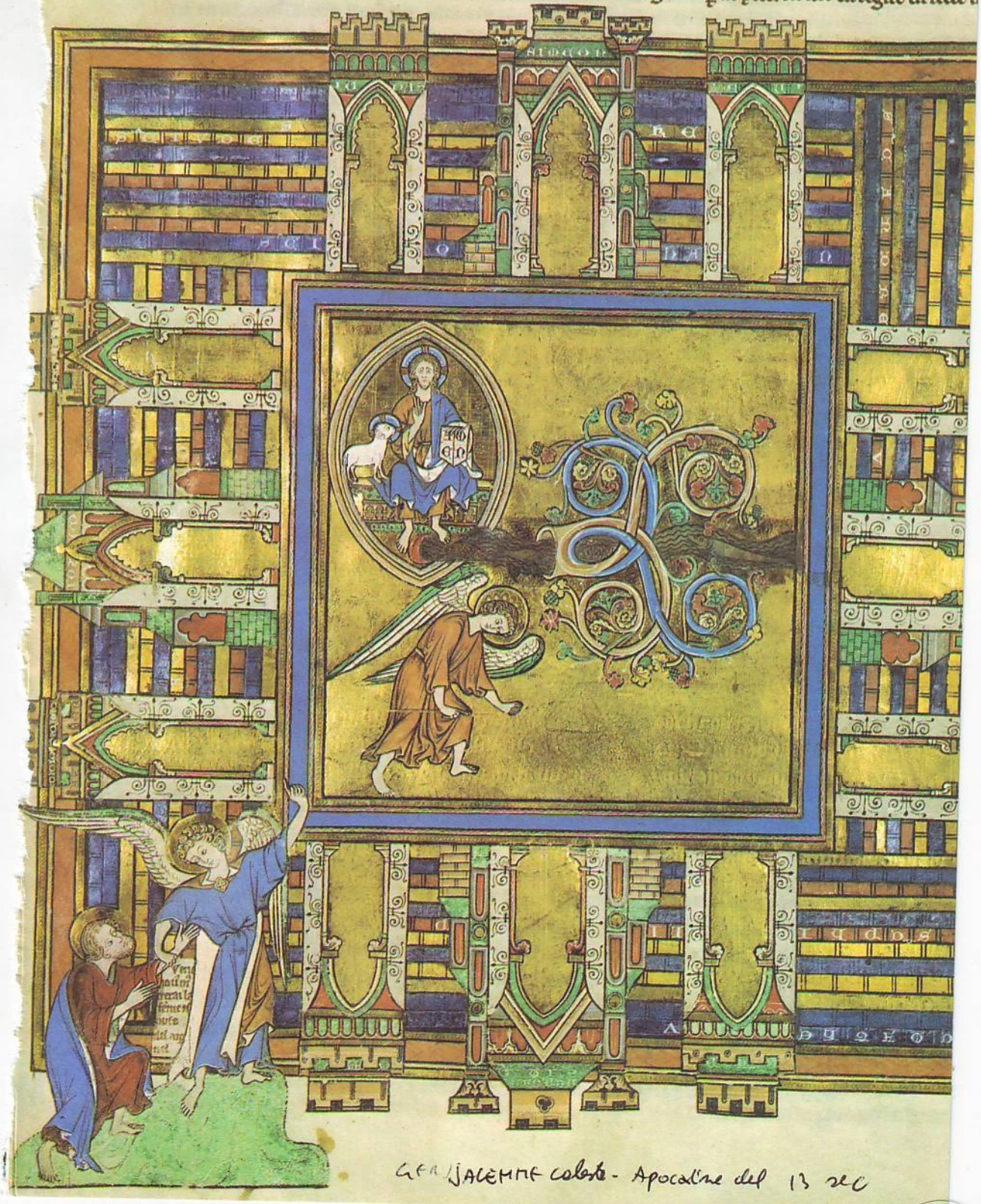

GER/JALEMME colorte - Apocalise del 13 sec

...un gran prodigio fu veduto nel cielo; una donna vestita di sole, e la luna sotto i piedi di lei, e sulla testa di lei una corona di dodici stelle. - Apocalisse 12,1

Chantilly - Museo Condé - ms. 724 - Fol. XIV v.

«Sapendo noi che Cristo risuscitato da mort non muore più, la morte più nol dominerà.»
Ai Romani 6,9

Mosaico di scuola bizantino-veneziana (sec. XII - XIII) - Torcello - Basilica

Affreschi della metà del sec. XVI - Joannina (Grecia) - Monastero dell'Aghios Nicolaos Spanos